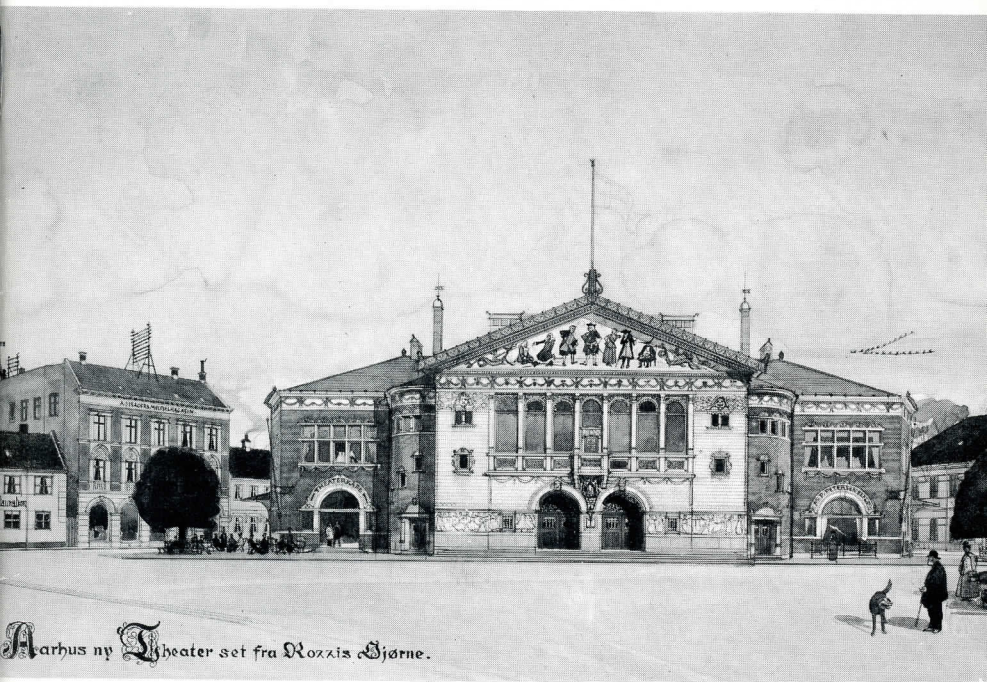

Aarhus ny Theater set fra Røzzis Sjørne.

AARHUS TEATER

AARHUS TEATER

Sæsonen 1966-67

MOLIÈRE

„DEN FINE MAND“

et divertissement af

Molière

premiere den 20. august 1966

Vinteren 66-67 på Aarhus Teater

Så byder vi Dem velkommen til en række aftener med nogle af Europas festligste teaterdigtere.

Rækken indledes af Molière, Frankrigs største, fulgt af en ny, vital og onskabsfuld engelsk komedieskriver, David Turner, og den store ubændige irlænder, Brendan Behan.

Det er tre usentimentale mandfolk, der fortæller deres historier med barok humor, stærke kulører, brede penselstrøg.

Sartere toner anslås i den fine svenske digterinde, Ulla Isakson's poetiske kvindeskuespil »Vore Torsdage«.

Når julen har bragt gensynet med alle Thorbjørn Egners dejlige »Hakkebakke«-dyr, skyder vi nytåret ind med René de Obaldia's cowboys og indianere. Den franske digter har muntret sig med en kammerspilparodi på de kendte kære Western-typer i sin »Du vent dans les branches de Sassafras« (titlen bliver nok lidt kortere på dansk).

To herrer med bid og vid følger Obaldia's caprice: Bernard Shaw og polakken Slawomir Mrozek, hvis beske, groteske »Tango« i disse år danses over alle Europas scener. Og så fejres foråret med den underfundige franske teater-skrædder, André Fauchois, og en munter overraskelse, vil vi berede publikum med vor musikforestilling.

Dejlige opgaver er der i disse tekster til kunstnerne i vort ensemble, gamle som nye, og til vore meget velkomne gæster, Henrik Bentzon, Hans W. Petersen og Preben Neergaard.

Nogen intim studioscene ejer teatret ikke – endnu – så den helt unge, prøvende dramatik giver vi plads week-end-eftermiddage på vores »store scene«: to danske nyheder, »Tovet« og »Snoren« og en ny svensk dramtiker, Bengt Bratt's skildring af nutidsungdom i kamp mod borgerlighed og konvention og mod sig selv: »Sorgen og ingenting«.

Vi tror, vi med denne række forestillinger kan give Dem et broget og væsentligt billede af teatret idag.

Velkommen.

Repertoire:

August:

Molière: »*Den fine Mand*«

September:

David Turner: »*Hvad siger Naboerne*«

Oktober:

Brendan Behan: »*Særlingen*«

November:

Ulla Isakson: »*Vore Torsdage*«

December:

Thorbjørn Egner: »*Dyrene i Hakkebakkeskoven*«

Januar:

René de Obaldia: »*Du vent dans les Branches . . .*«

Februar:

Bernard Shaw: »*Djævelens Discipel*«

Marts:

Slawomir Mrozek: »*Tango*«

April:

André Fauchois: »*Pas på Malingen*«

Maj:

Musikforestilling

Henning Nielsen: »*Tovet*«

Erik Drehn-Knudsen: »*Snoren*«

Bengt Bratt: »*Sorgen og ingenting*«

Billedtekst til side 7:

Titelvignet til »*Den frie Mand*« fra første oplag af Molières samlede skrifter 1682. Scene fra fjerde akts tyrkiske ceremoni. I midten Molière som Hr. Jourdain.

Lidt om Molière og hans divertissement

Den forestilling, De skal se i aften, Molières »*Den fine Mand*«, har på forhånd i enkelte aviser været omtalt som en »musical«. Når man ser bort fra, at begrebet naturligvis ikke kendtes på den tid (Molière voksede op under Ludvig den 13. og virkede under Ludvig den 14. – han var altså en yngre samtidig af de tre musketerer) og selv om stykket på adskillige måder er højst uligt vore dages musical, er det måske alligevel ikke nogen helt tosset måde at forklare stykkets genre på.

»*Le bourgeois Gentilhomme*« – som divertissementet hedder på fransk – er en af de første komedier, hvor man benyttede sig af musikalske indslag. Det blev en særlig genre inden for dramatikken, og den blev skabt ved et samarbejde mellem Molière og den franske operas skaber, komponisten Jean-Baptiste Lully, så at sige på bestilling af Ludvig den 14. Litteraturhistorikerne vurderer ofte denne del af Molières produktion ret lavt. Det skyldes nok, at man har bedømt dem som litterære tekster, men fra Molières hånd er de tænkt som let og upretentiøs underholdning, og dog var Monsieur Jourdain en kendt skikkelse i datidens Frankrig. Adelen, der gjorde alt for at efterligne Ludvig den 14.'s pragt og levemåde var, da Molière skrev stykket, en forældet stand, hvorimod borgerne var kommet til penge og prøvede at tillære sig den kultur, som de ellers havde været afskåret fra.

Som dramatisk genre må vi nok erkende, at denne komedieform er en bastard. En grund til at teatret blomstrede

i den yngre Ludvig den 14.'s Frankrig var, at hoffet og navnlig kongen selv elskede underholdning i kunstnerisk form. Under Ludvig den 13. – og i øvrigt også før – havde man dyrket hofballetten og de intetsigende stereotype hyrdespil, der er et barn af de italienske *trionfi*, hvor man i processioner kunne se fyrster og konger, klædt ud som oldtidens helte og guder, blive trukket rundt på prægtige triumfvogne, ledsaget af allegoriske figurer. Hofballetten ville vi kalde en blanding af opera og ballet, og dens væsentligste formål udover at glæde tilskuerne var at smigre og hylde fyrsten; alle tidens store kunstnere ydede deres bidrag, i Frankrig bl. a. tragediedigteren Corneille, i England Ben Jonson. Ludvig den 14. yndede selv at optræde i hofballetterne, men med årene blev han for korpulent hertil, og det var nok en af grundene til, at genren døde ud ved det franske hof.

Imidlertid blev det nu Mo-

Øverst: *Jean-Baptiste Lully.*

Nederst: *Spillemeisteren i førsteopførelsen af »Den fine Mand«.*

lières tur til at divertere hoffet, og dette kunne naturligvis ikke gøres med de vægtigste af hans komedier. Derfor skrev han disse lejlighedsspil, hvor han i munter form debatterede datidens problemer. Molière fandt da sammen med komponisten Lully, som lavede musikken til de indlagte sange og optrin, f. eks. er den tyrkiske ceremoni en parodi på den tids sværmeri for det eksotiske.

Det er altså et divertissement vi overværer, når vi kommer til *»Den fine Mand«*; men alligevel indeholder komedien et angreb på den tids gullaschbaroner. Snobberiet har eksisteret i alle tidsaldre – og kulturkløften ligeså.

Clara Østo og
Borge Hilbert
i *»Den fine
Mand«*.

NYE NAVNE

Clara Østo

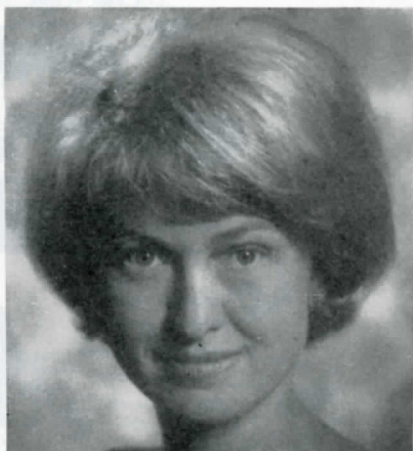
Aksel Erhardtsen

NYE NAVNE

Svend Johansen

Lone Rode

Hugo Herrestrup

Ulf Stenbjørn

1. forestilling sæsonen 1966-67

DEN FINE MAND

Divertissement i 2 afdelinger

af

MOLIÈRE

Oversættelse:

JENS KRUUSE

Dekorationer – kostumer: Sture Pyk

Musik: Jean-Baptiste Lully

Udført af Aarhus By-Orkester under ledelse af

Per Dreier

alternerende med Aksel Wellejus

Koreografi: Danny Andersen

Iscenesættelse: Preben Harris

PERSONERNE:

Hr. Jourdain, en rig borger
 Fru Jourdain, hans kone
 Lucile, deres datter
 Cleonte, forelsket i Lucile
 Doriméne, markise
 Dorante, greve, forelsket i Doriméne
 Nicole, pige hos Jourdain
 Covielle, Cleonte's tjener
 En spillemester
 En dansemester
 En fægtemester
 En filosofilærer
 En skræddermester
 En skræddersvend
 Muffien i det tyrkiske optog
 1. lakaj
 2. lakaj

Endvidere medvirker elever af danse- og spillemesteren, skræddersvende og tjenestefolk

1. danselev: Danny Andersen – 2. danselev: Arne Bjørk – 3. danselev: Vibeke Mariager – 4. danselev: Anne Louise Tønder
 En elev af spillemesteren: Knud Erik Petersen
 1. sangelev: Grethe Jørgensen – 2. sangelev: Lisbeth Ernst Petersen – 3. sangelev: Jørgen Eriksen

Komedien foregår i Paris i hr. Jourdain's hus

Længste ophold efter 1. afdeling

20

Børge Hilbert
 Clara Østø
 Lone Rode
 Svend Johansen
 Elin Reimer
 Erno Müller
 Bende Harris
 Bent Thalmay
 Jørgen Fønss
 Troels Munk
 Einar Hans Jensen
 Asger Bonfils
 Valdemar Brodthagen
 Erling Dalsborg
 Axel Rolfsammer
 Peter Eszterhás
 Jørgen Budolfson

Scenemester: Aage Rishøj – Belysningsmester: Carl E. Andreaassen

Dekorationer udført på Aarhus Teaters malersal ved Jens-Anker Olsen
 Kostumer udført på Aarhus Teaters skræddersal ved Maria Deleuran

Regi: Jørn Walsøe – John Christensen – Repetitor: Johs. Mikkelsen

Rekvistor: Frode Sørensen

Frisør: Caroline Nielsen – Sufflør: Ingeborg Jensen

Spilletid ca. 2 1/2 time

21

NYE NAVNE

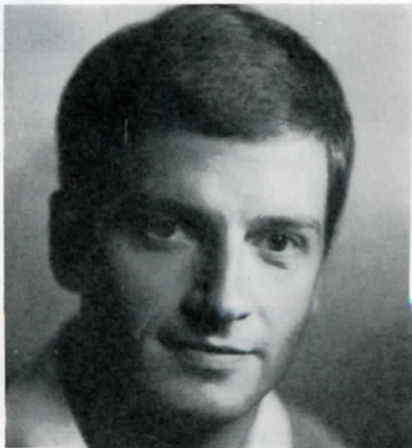
Lho Jansberg

Ruth Maisie

Ruddy Nyegaard

Svend Dam

Molières nærværelse

af *Jean Anouilh*

Tale holdt på Comédie-Française den 15. januar 1959, årsdagen for Molières fødsel, der hvert år fejres ved en festforestilling, hvor teatrets skuespillere i ærbødighed defilerer forbi Molières buste, opstillet på scenen.

Det er uden tvivl ved roden af monumenter, at der siges flest dumheder . . .

Måske har man en vag fornemmelse af at kunne gå fri for straf: De døde er så tålmodige! Og de levende er altid enige – hvad der så end siges. Den, der taler, lytter til sig selv – han er almindeligvis den eneste – og de, der hører på, taler med hinanden. Sagte. En vis rørelse over den heden-gangne, afbrudt af små ondskabsfuldheder – hvis talen er lang, den uskyldige tilståelse – thi man bliver sulten, når man står ved et monument – at det skal gøre godt med lidt mad om lidt . . .

Thi i deres visdom har de levende tillagt sig den vane at tale om de døde netop lidt før frokost . . .

Med hensyn til os, der endnu en gang står her ved foden af den udhugne sten, som formodentlig ikke ligner – med hensyn til os har jeg den fornemmelse, at vi hverken er stygge eller groteske.

Hvoraf kommer det, at der stadig er noget uforklarlig smukt i denne årlige ceremoni til Molières ære? Hvoraf kommer det, at han, som bedst af alle har vidst i få træk at gennemtrænge og udmejsle de små latterlige mennesker, at han sikkert ikke ler ad os i dette øjeblik? Det kommer af det eneste, der når alt kommer til alt altid redder menneskene fra dem selv: en smule kærlighed.

Jeg tror, at det, vi især takker Molière for hver gang, vi tænker på ham, inderst i vore hjerter: det er, at han var et menneske.

Og vi må tro, at det er en sjælden egenskab hos en skribent, siden den har fremkaldt så megen kærlighed, rystelse og trofasthed.

En, der ikke tænker på ham, sagde engang: mennesket er et utrætteligt og muntert dyr. Og i forsøget på at definere mennesket har ingen nogensinde fundet to ord, der var rigtigere til at definere Molière.

I form af fornuftskomedie skrev han de dystreste skuespil i alle tiders litteratur.

Der myrdes mange flere hos Shakespeare, og der forrådes tilsyneladende mere: men alt dette dystre, alle disse dolkestik og giftbægre smykker sig med jeg véd ikke hvilken musik, med et eller andet operablændværk, som gør det onde selv til noget trøsterigt og poetisk.

Molière har sat menneskedyret på nåle som insekter, og med en fin pincet prøver han dets reflekser. og insekt-mennesket har kun en, stadig den samme, der ved den mindste berøring får de tynde ben til at strække sig: Egoismens refleks.

Tag Argans hjerte og kulegrav det, og bag hans frygt for døden og hans naragtighed finder man en indædt egoisme. Kulegrav Arnolphes hjerte: manden, der fra barnsben har opfostret den lille kvie Agnès for bedre at kunne spise hende en skønne dag i ro og mag, er en egoist. Monsieur Jourdain er en naragtig egoist og Harpagon, der er alene som en gammel hund med sit kødben, en tragisk egoist. Og hos dem alle har den overdrevne lidenskab, der gør dem latterlig, kun kunnet udvikle sig så fabelagtigt fordi deres hjerte var en ørken, hvor de flakkede omkring alene. Og selv de såkaldt gode personer, de unge elskende, der nyder godt af den forhånds sympati, man – uvist af hvilken grund – nærer for ungdommen – denne hæslighed i blomst – Horace, Agnès, Isabelle, Lucile, Valère og Damis, tænker strengt taget alle – hvis man vejer deres adfærd og

deres ord – kun på deres egen lille person og dens tåbelige tilfredsstillelse.

Hvem er da god hos Molière? Hvem elsker? Hvem giver noget til andre end sig selv? Der gives intet svar på dette spørgsmål. Molières personer ser forlegne på hinanden og tier.

Alene måske den frygteligste iblandt dem, som vi ikke føler trang til at le ad, og som når den shakespearske storhed, alene Don Juan, undsluppet fra Molière en dag i improvisationens hastværk, og straks efter taget af plakaten, alene han er næsten uskyldig og sympatisk. Hans sag afhænger af Gud.

Men det menneskes sag, for hvem det blot er lykkedes at slippe denne voldsomme latter løs, denne lykkelige latter uden tænderskæren, denne uskylds latter overfor menneskets absurditet, lidenhed og hæslighed, af hvem afhænger hans sag? Af mennesket, hans broder, som vejer ham, måler ham, brister i latter og trods alt rækker ham hånden.

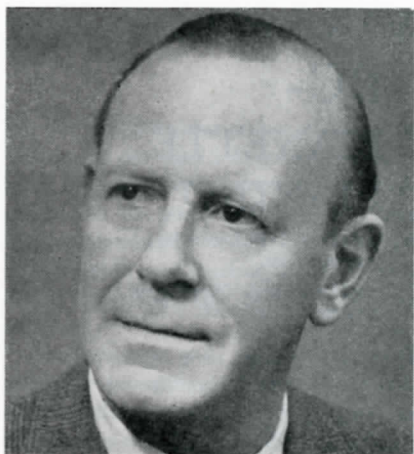
Hvilken godkendelse der dog ligger i denne mandige og venlige latter, og hvilken tilgivelse!

Takket være Molière er det ægte franske teater det eneste, hvor der ikke holdes messe, men hvor man ler, som menneskene i krig – med fødderne i mudder, den varme suppe i maven og våben i hånd – ad vor ulykke og gru.

Denne kådhed er et af de største franske budskaber til verden.

Vi takker Dem derfor, hr. Molière.

(Oversættelse: *Henrik Nyrop-Christensen*).

Bjarne Forchhammer

Teatrets næste forestilling

bliver den engelske komedie »*Hvad siger Naboerne*« i Bjarne Forchhammers iscenesættelse. Oversættelsen er af Jens Louis Petersen og dekorationerne af Ivan Mogensen.

»*Hvad siger Naboerne*« udspilles i et typisk engelsk forstadskvarter, hvor assuranceagenten Fred Midway bor i et af de mange ens rækkehuse – men drømmer om en villa. Fred Midway har arbejdet sig op fra bunden og gør alt for at forbedre den position, han har i dag, f. eks. er han medlem af byens modelbaneklub, hvor det bedre borger-skab mødes.

Rollen som Fred Midway spilles af Aksel Erhardtson, det bliver hans første opgave på Aarhus Teater. I øvrigt medvirker Elna Brodthagen, Lho Jansberg, Elsebeth Steentoft, Bodil Lindorff, Bent Conradi, Ruddy Nyegaard, Svend Dam og Paul Smyrner.

Bliv abonnent i Jydsk Folkescene

— og tag fordelene

For det publikum, der ønsker et fastere tilknytningsforhold til Aarhus Teater, vil der også i år være lejlighed til gennem køb af abonnement at opnå fordele i form af prisreduktioner.

Gennem de sidste 4 år har der været ulemper forbundet med abonnementsformer opdelt i 4 serier. Derfor har Jydsk Folkescene i samarbejde med Aarhus Teater taget konsekvensen heraf, således at der fremtidigt kun bliver én abonnementsordning delt op i 2 serier.

Abonnementet giver *valgfrit* adgang til alle Aarhus Teaters egne, offentlige forestillinger i sæsonen 1966-67 til ordinære priser samt til forestillinger med forhøjede priser mod betaling af differencen mellem den ordinære og forhøjede pris.

Abonnementshæftet indeholder 6 kuponer, og der kan benyttes 2 kuponer til hver forestilling.

SERIE I

koster kr. 66,00 og giver adgang til orkesterplads, 1. parket og 1. balkon.

Eksempel på prisreduktion:

Orkesterplads, 1. balkon 1. rk.:

normal pris:	abonnementspris:	besparelse:
kr. 114,00	kr. 66,00	kr. 48,00

SERIE II

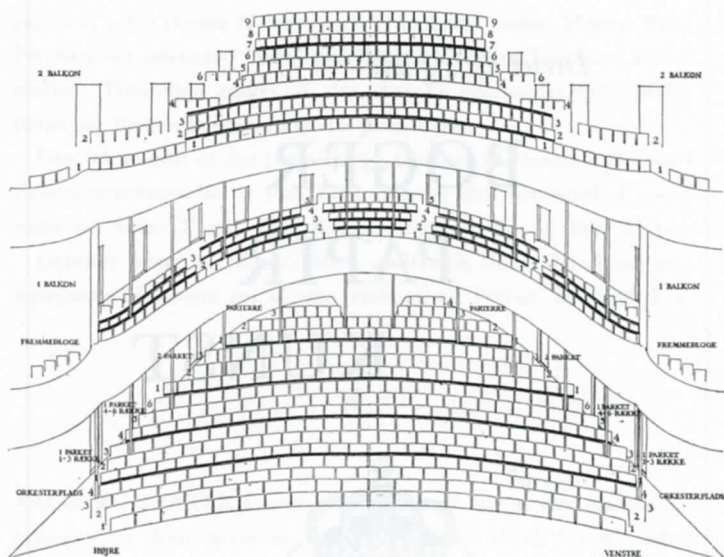
koster kr. 42,00 og giver adgang til 2. parket, parterre og 2. balkon 1.-3. rk.

Eksempel på prisreduktion:

2. parket:

normal pris:	abonnementspris:	besparelse:
kr. 66,00	kr. 42,00	kr. 24,00

Salget af abonnementer er allerede i fuld gang — hæfterne kan købes eller bestilles i Aarhus Teaters billetkontor tlf. 2 26 22 fra kl. 11-18.

	Ord. pris		Ord. pris
2. balkon, 7.-9. rk.	3,00	1. balkon, 3. rk., midtfor .	16,00
2. balkon, 4.-6. rk.	6,00	1. balkon, 2. rk.	16,00
2. balkon, 2. rk., siderne .	7,00	1. balkon, 1. rk.	19,00
2. balkon, 2.-3. rk., midtfor	8,00	Parterre	9,00
2. balkon, 1. rk.	10,00	2. parket, 1.-3. rk.	11,00
1. balkon - fremmedloge.	20,00	1. parket, 4.-6. rk.	16,00
1. balkon, 4.-5. rk.	12,00	1. parket, 1.-3. rk.	17,00
1. balkon, 3. rk., siderne .	8,00	Orkesterplads, 1.-4. rk. ...	19,00

Billetter kan købes og forudbestilles uden forhøjelse 6 dage frem fra kl. 11-18 i Scalas forhal. Efter kl. 18 salg til forestillingsaftenen i billetkontoret i teatrets forhal. - **Telefon 2 26 22.**

Billetspriserne kan forandres ved gæstespil, tourneer og særforestillinger. - Ved tlf.-bestilling betales et noteringsgebyr af 15 øre pr. billet. - Alle ovennævnte priser er incl. garderobe.

ODENSE TEATER åbner sæsonen den 20. august med genoptagelsen af »*Den skønne Helene*« med Offenbachs musik. Mogens Brix-Petersen har iscenesat, mens Inga Berggren Kruuse har lavet koreografien. Titelrollen spilles af den svenske operasangerinde Berith Bohm, og Preben Borggaard spiller prins Paris.

Den 30. august er der premiere på Goethes »*Urfaust*« i Hanscarl Zeisers iscenesættelse og med Karl Gröring som koreograf. I større roller ses Anker Taasti, Eddi Karnil, Lone Helmer og Toni Maisie.

Derefter følger »*Hedda Gabler*« af Henrik Ibsen. I rollerne som ægteparret Tesmann ses Grethe Holmer og Preben Lerdorff Rye.

AALBORG TEATER starter i slutningen af august med danmarkspremiere på Jean Anouilh's »*Hulen*«. Holger Munk får sin debut som instruktør og Preben Hornung laver dekorationer. Hovedrollen som forfatteren spilles af Gyrd Løfqvist, der har fået orlov fra Aarhus Teater for at kunne spille denne rolle på Aalborg Teater. I andre roller ses bl. a. Mime Fønss, Inge Molnes-Heramb, Harald Hejst og Karl Erik Christophersen.

Derefter følger Ann Jellicoe's prisbelønnede »*Min skøre mors hobby*« i Kaspar Rostrups iscenesættelse, Ludvig Holberg: »*Den Stundesløse*«, Erik Knudsen: »*Det er ikke til at bære*«, Samuel Beckett: »*Stumspil*«, som juleforestilling – en ny dansk børnekomedie af Holger Rosendahl: »*Dig og mig – og os allesammen*«, hvor størstedelen af rollerne udføres af børn. André Roussin: »*Der er mere mellem himmel og jord*«, Arthur Pinero: »*Politimesteren*«, Jens Bjørneboe: »*Fuglelskeren*«, Maxwell Anderson: »*Vintersolhverv*« – sæsonen slutter med den kendte operette »*Jomfruburet*« med musik af Franz Schubert og tekster af A. M. Willner og Heinz.

AARHUS TEATER

Konstitueret teaterchef til 1. januar: *Bjarne Forchhammer*

Teaterchef pr. 1. januar: *Edvin Tiemroth*

Direktionssekretær: Karen Skjødt	Kasserer Hedeveg Illum
Kontorassistent Jytte Andersen	Bogholderiassistent: Birgit
Bogholderske Gerda Bothner	Nørregaard
Sekretær Tove Laursen	

Regie:

1. regissør Jørn Walsøe
Rekvisitør Frode Sørensen
Underregissør Hellmuth
Hindsbak
Underregissør John Christensen
Regissørelev Puk Hjortlund

Kostumiere Maria Deleuran
Skrædder Stanley Petersen
Kostumiereass. Hanne Gissel
Kostumiereass. M. Rasmussen
Kostumiereass. Gurli Sørensen
Kostumiereass. Henny Nielsen

Scenen:

Scenemester Aage Rishøj
Tømrrer Marius Dahl
Tømrrer Aksel Vistisen
Tømrrer Kaj Johansen
Scenefunktionær Hans Birch
Scenefunktionær Bent Petersen

Skuespillergang:

Damefrisør Caroline Nielsen
Påklæderske Rosa Nielsen
Påklæder Gunnar Jacobsen

Vagten:

Vagtmester Harald Møller
Vagtmester Gregers Surlan

Malersal:

Teatermaler Jens-Anker Olsen
Teatermaler Ivan Mogensen
Teatermaler Knud Møller
Elev Lena Marcussen

Diverse:

Maskinmester Børge Christensen
Rengøring Carl Christiansen
Teaterarkivar Berthold Lorenzen

Forhus:

Overkontrollør Carlo Pedersen
Billetkassererske Bodil Larsen
Billetkassererske Gudrun Kaas-
Hansen
Billetkassererske Lilli Kriegbaum
Billetkassererske Gurli Bøvin
Nielsen

Belysning:

Belysningsm. Carl E. Andreassen
Orla Pind
Tage S. Hansen
Eigil Andersen
Osvold Yderholm

Presseafdeling

Pressesekretær Anna-Lise Søndergaard

AARHUS TEATER

Skuespillerinder og skuespillere

Ruth Brejnholm	Asger Bonfils	Ejnar Hans Jensen
Marie Brink	Valdemar Brodthagen	Svend Johansen
Elna Brodthagen	Bent Conradi	Gyrd Løfqvist
Birgit Conradi	Erling Dalsborg	Troels Munk
Lho Jansberg	Svend Dam	Erno Müller
Jane Jeppesen	Aksel Erhardtsen	Ruddy Nyegaard
Bodil Lindorff	Peter Eszterhás	Paul Smyrner
Ruth Maisie	Bjarne Forchhammer	Ulf Stenbjørn
Elin Reimer	Jørgen Fønss	Bent Thalmay
Lone Rode	Hugo Herrestrup	Lise Wantzin
Clara Østø	Børge Hilbert	Ingeborg Jensen

Instruktører

Clara Østø	Edvin Tiemroth	Bjarne Forchhammer
Bodil Lindorff	Asger Bonfils	

Dramaturg

Universitetslektor, mag. art. Chr. Ludvigsen

Eleviskolen

Forstander: Asger Bonfils

Lærere: dramatik

Elna Brodthagen – Asger Bonfils – Troels Munk

Øvrige lærere

Klassisk ballet: Emma Forchhammer	Talepædagogik: Talepædagog Janka Lindbæk Abrahams og talepædagog, dr. phil. H. Abrahams
Jazzballet: George Mills assisteret af Jette Thalmay	Universitetslektor Tage Hind
Mime: Danny Andersen	Sanglærerinde Gudrun Kesmodel
Fægtning: Premierløjtnant H. Isaksen	Musikpædagog Peter Beck
	Afspændingspædagog Agnete Hammerich

Elever

Fritze Hedemann, Sofie Lunøe, Kirsten Petersen, Jørgen Budolfsen, Nis Bank Mikkelsen, Per Møller Nielsen, Klaus Wegener